

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1-20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBČIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, 22. KOLOVOZA 1914.

BR. 75

STRAHOVITI PORAZI FRANCUZA.

Velike pobjede nad Francuzima.

Pobjeda.

BERLIN, 21. kolovoza.

Pod vodstvom bavarskog prijestolonasljednika izvojevaše jučer čete svih njemačkih plemena u bojama između Metz i Vozeza pobjedu nad Francuzima.

Suzbijeni Francuzi.

BERLIN, 21. kolovoza.

O toj velikoj pobjedi javlja se: Neprijateljska francuska vojska velikim silama prodirala je u Lotaringiju, ali je bila bačena natrag na čitavoj liniji uz velike gubitke.

Bitka još traje.

BERLIN, 21. kolovoza.

Cjelokupni uspjeh nemoguće je još vidjeti, pošto bojno polje zauzimlje veći prostor nego ga zauzimala cjelokupna naša vojska u bojama rata 1870-71. Naše čete oduševljene sa nezadrživog prodiranja i napredovanja tjeraju neprijatelja te je bitka danas nastavljena.

Francuski gubitci.

BERLIN, 21. kolovoza.

Do sada, u boju što se razvija između Metz i Vozeza, naša vojska zarobila je više tisuća Francuza te joj palo u plijen mnoštvo topova.

Ranjenici u Zagrebu.

Marš na Valjevo.

Na 18. o. mj. stigao je u Zagreb prvi oveli transport ranjenika sa srpskog bojišta kod Loznice i Lešnice na Drini. Ima ih svega oko 140. To su velikom većinom ranjenici sa ranama lakše naravi na nozi ili ruci.

Pretaz preko Drine obavljen je bio na jurši. Loznica je, kako pripovijedaju, bila osvojena nakon boja od kojih četvrt sata. Odatle su austrijske čete krenule dalje na iztok prema Valjevu, jer su na putu mnogo stradale od srpskih navala. Najgorje su prošle u tim sukobima 16., 53., 78. i 102. pukovnija. Većina rana potječe od srpnika, a tek dva ili tri ranjenika imadu rane

od pušanog taneta. Jednomu ranjeniku je udarilo tane s desne strane u donju lavaluku, prošlo je kroz usnu šupljinu ne ozlijediši je, osim što je kod ulaza na donjoj lavaluci i kod izlaza na gornjoj lijevoj lavaluci izbio po jedan zub, ter je izašlo na lijevom licu ispod oka napolje.

Naše čete pohvatale su dosta srpskih zarobljenika, među kojima ima dođuše i starijih ljudi, koji su prošli oba lanjska rata, ali ima, vele, i dosta mladih kršnih momaka.

Obrana Srba je, vele, zdvojna i u-porna, brani se sve, ne samo muško, nego i žensko; dapače je i jedna sedamdeset-godišnja baba pucala iz puške na naše ranjenike, a pucala su muška ter ženska djeca. Zato i naši vojnici nisu nikoga štediti u obrani vlastitoga života. („Hrvat“).

O neutralitetu Italije.

Njemačka štampa iz monarhije, kao i ona iz Reicha te talijanska štampa bave se neutralitetom Italije u nazočnom ratu, te suglasno priznaju, da je položaj Italije silno prekan, jer da je Italija usljed geografskog svog položaja svojom pomorskom snagom preslaba, da se opre udruženoj francusko-engljskoj mornarici u Sredozemnom moru.

Taj pak neutralitet posmatran je u talijanskoj štampi veoma različito.

Poluslužbeni n. pr. „Popolo Romano“ veli, da navieštenje rata sa strane Englezke monarhiji opravdava neutralitet Italije. Da toga nije bilo, Njemačka i Austro-Ugarska mogle bi se da posluže talijanskim pristanima za svoju mornaricu. Nu sada to nije moguće. Svaki rat sa Englezkom bio bi po Italiju katastrofalan, budući da na najistaknutijim talijanskim mjestima leže njihovi najljepši nezaštićeni gradovi.

Rimski list „Vita“ veli, da su talijanski ministri prinudjeni na neutralitet nesmiljenom nuždom prilika. Talijanska vlada želi, da nakon 30-godišnjeg savezništva, koje ju vežu uz Njemačku i monarhiju, mora u ovom velikom času stojati po strani.

Njemačko pak novinstvo osobito „Münchenener Neusten Nachrichten“ ne dieli mišljenje talijanskog novinstva, dapače živo polemizira sa talijanskim novinstvom, izjavljujući, da bojanje Italije ne stoji, jer bi kraj sve pogibelji talijanska mornarica ipak vezivala združeno francuzko i englezko brodovlje u Sredozemnom moru. Priznaje ipak, da je situacija Italije vrlo kritična. U odlučnim se međutim krugovima njemačkim i austro-ugarskim posvema dobro shvaća situacija, u kojoj se nalazi talijanska vlada. Italija dođuše mobilizuje, ali samo zato, da spriječi eventualni prolaz francuzkih četa kroz sjevernu Italiju, ako bi Francuzka i Englezka pokušale narušiti neutralitet Italije. Naravno, da usljed neutraliteta Italije imade združeno brodovlje Francuzke i Englezke u Sredozemnom moru slobodan prolaz u Jadransko more, što ima za posljedicu, da se mornarika mora sama na Jadranu braniti protiv nastajaju englezko-francuzke mornarice.

Nu ipak s jedne strane neutralitet Italije, a s druge strane primorske obale Austro-Ugarske u Jadranskom moru, vele te novine, dostatne su garancije, da akcija ovog združeno brodovlja po svojoj prilici ne će uroditi uspjesima. Jedno stoji, da je talijanska vlada naglasila u Beču i Berlinu, da će svim sredstvima braniti svoj neutralitet i da ne stoji glasine, da bi Italija taj neutralitet narušila.

Njegovo Veličanstvo naš siedi vladar Franjo Josip I. stupio je na prijestolje godine 1848. Imajući na umu tu godinu kao i sadašnju 1914. — došlo se je do jednog zanimivog okrika. Već u samoj godini 1848. bilo je u tim brojkama sadržano što će se dogoditi ove godine. Evo tog vrlo jednostavnog računa:

Igra brojaka.

1848
18
48
1914

Godini nastupa na prijestolje našega kralja 1848. pribrojimo iste njezine brojke i to 18 i 48 dobivamo 1914, a to je godina velikoga sadašnjega rata.

Ovome evo još jedne kombinacije: U ovoj godini navršuje se 66 godina slavnog vladanja Nj. Vel. cara i kralja; Njegovo Veličanstvo stupio je na prestolje godine četrdesetosme u osamnajestoj godini života. Zbrojimo 48 i 18 dobijemo zbroj 66.

Dakle kao da je u godini 1848. bilo već skriveno, što će se dogoditi g. 1914.

Rodio 2 lipnja 1835. u Riese u Italiji. Otac mu zvao se Giovanni Battista Sarto, a mati Margarita Sanson.

U kući Sartovoj bilo još sedmero djece. Prvorodjenac je Josip, preminuli Papa; drugi je brat Angelo, koji služi kao niži poštanski činovnik u selu Graciji kod Mantove; Tereza, treće dijete, udata je za gostioničara Parolina u Riese, te ima i ona osmero djece; Roza kao i dvije najmlađe sestre, Marija i Ana, bile su kod brata u Mlecima, dok je peta, Antonija, udata za jednog krojača u Salzanu. Jedan sinovac preminulog Pape zaredio se u svećenike.

„Mali Josip Sarto nakon pučke škole polazio je gimnaziju u Castel-franko, polazeći tamo svaki dan pješice.“ Radi njegova izvrstna napredovanja priskrbi mu treviški biskup Farina mjesto u sjemeništu u Padovi. Sarto je bio uvijek prvi u razredu. U Padovi je svršio takodjer i bogoslovne nauke, jednako izvrstnim uspjehom.

Dne 18. rujna 1858. zaredjen je za svećenika, a na to postade župnikom u Tombolu, poslije u Salzanu. U jednoj propovijedi reče: „Svima bit ću sve“. I držao se tog obećanja. Sam je živio vrlo jednostavno, ali bi ga njegova darežljivost bacila puno puta u dugove. Jednom morao je prodati i konja, da isplati dugove, što mu ih bila naprtila sirotinja.

God. 1875. imenovan je kanonikom stolne crkve u Castelfrancu. God. 1884. imenovan je biskupom u Mantovi, sred težkih prilika, jer međju vladom i svećenstvom vladala velika svadja te je vlada svećenstvo progonila. K tome u samoj biskupiji bilo je mnogo nekatolika (Židova) i neprijatelja katoličanstva. Sarto pokazao takt i širok pogled, tako da je

zadobio u Mantovi simpatije i kod ljudi Crkvi neprijateljskih.

Osobitu brigu posvetio je biskup Sarto svećenstvu i njegovu pomladku. Uredi sjemenište, koje od talijanske vlade bijaše zatvoreno. God. 1888. držao je sa svojim klerom pokrajinsku sinodu, koje nije bilo u njegovoj biskupiji punih 209 godina, čime je svratio na se pažnju Lava XIII. Mnogo puta pokazivao se Sarto i na propovjedaonici. Sam vješt glazbi, jer svlrao orgulje i glasovir, brinuo se mnogo i za dostojnu crkvenu glazbu, te se u njegovoj kapeli izvodila čisto crkvena glazba, koju je on kao Papa uveo po cijelom svijetu.

Živo je radio Sarto oko toga da talijanski katolici pristupe svim izborima osim onima u državnim saboru, u koje se katolici u Italiji ne miješaju. Gledao je da se narod i materijalno pridigne. Kako kasnije u mletačkoj patrijaršiji, tako i u mantovauškoj biskupiji osnivao je seljačke štedne. posujilnice, katolička radnička društva itd., te su danas tamošnji katolici tako dobro organizovani i disciplinovani kao Centrum u Njemačkoj.

Papa Lav XIII. imenovao g. 1893. biskupa Sarta za kardinala, a iste godine uslijedi i njegovo imenovanje za mletačkog patrijarha. Talijanska vlada dugo je zatezala sa podjeljenjem svojega „Execuatur“ i plaće kardinalu, jer je tvrdila da imenovanje mletačkog patrijarha pripada kralju; napokon iza godine dana popusti.

Sarto je u Mlecima bio praktično-socijalni kardinal; bio je dobarvolj posjednik siromasima i stetan posrednik između radnika i gospodara u njihovim razmiricama; bio je razborit kardinal, koji je osiguravao red u državi i Crkvi u mletačkim krajevima; oborio je skrajne revolucionarne elemente na političkom i religioznom polju, socijalizam i s njim združeno slobodno zidarstvo, što su u Mlecima igrali prvu ulogu, tim, da je ujedinio i organizovao mletačke katolike. Uprava Mletaka predje savsim u ruke katoličke stranke, a tako i po čitavoj mletačkoj pokrajini.

Kao mletački patrijarh posjetio je talijanskog kralja Umberta, kad ovaj došao u Mletke, da primi posjet njemačkog cara Vilima II., i poslije talijanskog kralja Viktora Emanuela III. i kraljicu Jelenu kad posjetili Mletke. Ovo su liberalci tumačili na svoj način, dočim u tome nema ništa osobita, pošto znamo da Sveta Stolica smatra talijanskoga kralja zakonitim suverenom čuše Italije osim onoga dijela što pripada crkvenoj državi. Da je tako shvaćao kardinal Sarto, dokazuje i okolnost, da je svoj prvi papinski blagoslov „gradu i svijetu“ dao sa nutanje lože u Sv. Petru i da svoj izbor za papu nije priopćio talijanskoj vladi.

Jednom prilikom oznacio je Lav XIII. kardinala Sarta kao svojega nasljednika. „Vi, Sarto — reče Lav XIII. — nieste baš zašli u godine. Vi biste još mogli iza mene preuzeti kormilo ladjice Petrove“. A kad je Sarto uzvatio, da taj težki teret nadilazi njegovu silu, opet je potvrdio Lav XII. „Znamo, moj sinko, da biste Vi mogli puno koristiti Crkvi, jer imate za to sve potrebite vlastitosti“.

I zaista, dne 4 kolovoza 1903. preuzeo je Sarto kormilo Petrove ladje. Kardinal patrijarh Sarto bio je u sedmom skrutinju, dne 4. kolovoza, izabran sa 50 od 62 glasa za nasljednika Petrova, dobiv 8 glasova preko tražene dvije trećine. Kad ga je na to kardinal Oreglia upitao, da li prima izbor, odvrati on duboko ganut: „Ako me taj kalež nemože da mine, budi volja Božja!“ I tako je Crkva katolička dobila Pija X.

Običaji pri smrti pape.

Zanimivo je znati ceremonije i običaje koji se vrše u Vatikanu kad Papa premine.

Čim papa umre, prefekt apostolske palače mora odmah o tome obavijestiti kardinala kamerlenga. Ovaj doznajući tužnu vijest, da je Papa preminuo, ide u Vatikan i tu ostaje do izbora novoga pape, te se ne smije odalečiti.

Tijelo mrtvoga pape, koje leži na postelji ne smije nitko taknuti. samo lice pokriveno mu je bijelom koprenom. Kardinal kamerlengo klekne na ljubičasti jastuk, pomoli se tiho za pokojnika te dignuvši koprenu s njegove glave konstatira smrt. Ganutljiv i potresan je to prizor! Kamerlengo donese sobom srebrnen čekić i udari njime tri puta pokojnika po čelu, zazvavši ga tri puta krsnim imenom, zatim se okrene okolostojećim te im rekne: „Papa je zbilja umro“. Tada svi kleknu i pomole se.

Kardinal Kamerlengo uzme ribarski prsten kao znak privremene vlasti, koji drži odsada na svojoj ruci. Ribarski prsten to je službeni papin prsten sa slikom sv. Petra, koji sjedi u brodicu i veže mrežu.

Obaviv ovaj obred kardinal-kamerlengo obavijesti gradskog Vikara a on obavijesti rimski puk. Dekan kardinalskog zbora javi ostalim kardinalima, a kardinal državni tajnik obavijesti zastupnike stranih vlasti kod sv. Stolice. — Ovo je zadnji čin službe državnog tajnika pokojnog Pape, a na njegovo mjesto, do izbora novog pape, po pravu, nastupa tajnik kardinalskog Zbora. Radi toga ova obavijest ima redovito i formu oprosnoga pisma.

Medjutim već su zatvorena železna vrata vatikanske palače, te nitko ne može da udje u Vatikan bez dozvole kardinala kamerlenga.

Ako bi tko oružanom silom htio da zaposjedne Vatikan, vrata se ne otvaraju, radje nek ih neprijatelj srši.

Poslije nego je ovo uređeno, drže kardinali u Rimu prisutni sjednice i to svaki dan. Ove sjednice dijele se na opće, u kojima sudjeluju svi kardinali pod predsjedanjem Dekana i posebne, u kojima vijećaju tri najstarija člana kardinalskog zbora. U ovim sjednicama riješavaju se važna pitanja. Odlučuje se o sprovodu pape, o mjestu gdje se ima držati konklave pa se o tome obznanu preporučeni pismom odsutne kardinale.

Dvadeset i četiri ure poslije smrti budu ostanci umrlog pape balzamovani od njegovih tjelesnih liječnika. Pluća, srce i utroba postavse se u jednu zemljanu žaru te se noću odnesu privatno u crkvu sv. Vincencija i Anastasija, gdje se postavse u Kapelu usjed velikog oltara.

Lav XIII. posebnom odredbom ustanovio je, da kardinali imaju pravo da odluče, gdje i kako da se pokopa

papa, držeći se pri tome dosadašnjih običaja i obazirući se na prilike vremena.

Čim je tijelo balzamovano obučeno se u crveno pontifikalno ruho i izloži u Kapeli sv. Sakramenta čija ograda ostaje zatvorena. Počasnu stražu čine članovi plemićke garde.

Za punih devet dana drže se sada svečane zadušnice i u Petrovoj crkvi i u sikstinskoj kapeli. Deveti dan drži jedan prelat poslije sv. mise u Petrovoj crkvi nadgrobno slovo.

Obično treći dan pokopa se tijelo mrtvog pape u prisustvu izabrana općinstva. Vrata su bazilike zatvorena. Svećenici — njegovi tukučani postave ostanke u trostruki lijes; od čempresa, olova i orahovine. Dvojica, koja su mu za života bila najbliža, pokriju mu lice i ruke rupcem od bijele svile, a zatim poljube nogu. Postavi se jedna pergamenta u mjedenom cilindru, na kojoj je napisan u kratko život papin, kod nogu mrtvaca. Na prvi i drugi lijes udare svoje pečate kardinal-kamerlengo, majordomus, nadsvećenik bazilike i jedan kanonik. Zatim se postave ova dva lijesa u treći, te pokopaju.

Rusija i Židovi. Između mnogo iznenađenja, što nam je užasni evropski udar dnuo, vrijedno je istaknuti da je ruski car izdao i posebni proglaš na židove, koje pozivlje, da se hrabro i rodoljubno bore za njega i za Rusiju; na uzvrat im pak ruski car obećava zaštitu i proširenje njihovih prava i toliko lijepih stvari. Sada su eto dobri i židovi, oni židovi, koji su u Rusiji bezpravni, koji tamo ne mogu stići nekretinama, koji bijahu proganjani iz Rusije, izloženi progonima i pljačkanju, židovi jamčno neće povjerovati kao ni Poljaci obećanjima podanim u ovim prilikama, jer ih stoljetno iskustvo naučilo, da vazda na kraju dočekaju Sibiriju i knut.

Domaće vijesti.

Našim predplatnicima. Ne treba da razboru i uvidjavnosti naših predplatnika i uoče prijatelja našeg lista predočimo sve goleme poteškoće financijske naravi, s kojim mora da se borimo.

Razni naši prijatelji tuže nam se, da ne primaju redovito list. Mi ne možemo nego ponovo naglasiti: da list svakome redovito šaljemo. Neka izvole uvažiti poteškoće postojećih saobraćajnih prilika.

Molimo živo naše predplatnike i prijatelje, neka nas točno isplatom predplate, kao i raspacavanjem i širenjem našeg lista podupiru. Ne tražimo mnogo nego izvršenje preuzete domoljubne dužnosti. Neka nas ne zaborave i ne zapuste u najtežim časovima. Mi očekujemo i stalni smo, da će svi naši predplatnici i prijatelji shvatiti naš položaj, i da će nas točno isplatom poduprijeti.

Razpust občine Volosko Opatija. Općinsko je zastupstvo u Voloskom Opatiji naredbom c. kr. Namjesništva u Trstu od 5. kolovoza ov. g. razpušteno i ujedno je vlada imenovala svojim povjerenikom dosadašnjeg načelnika dra. Andriju Stangera.

Zemaljsko-Vjersijski Zavod i Šibenski kotar. Zanimati će naše čitaoce doznati sljedeće brojke. Zemaljsko-Vjersijski zavod u Zadru imade ukupno 3764 dužnika po čitavoj Dalmaciji. Najveći broj dužnika imade dakako u Zadru 675; zatim dolazi Split sa 284 dužnika; na trećem mjestu dolazi Knin sa 258 dužnika; zatim Sinj sa 256; pa Vrlika sa 245 dužnika; Šibenski kotar nalazimo jedva na šestom mjestu sa 244 dužnika, dakle iza Knina i Vrlike. Vidi se da su neka gosposila bila posvetila Šibeniku osobito skrb.

Za potrebne obitelji ratnika.

V. izkaz Šibenika.

Silvio, Lóvi	K 10
Stipe Gojanović	" 20
Niko Kalik	" 10
Dinko Belamarić	" 20
Pavao Vicario	" 10
J. Lenac	" 50
Štipan Dujmović	" 2
Tarle Šime	" 20
Roša Šime	" 5

Grad i okolica.

U počast preminulom Poglavici Crkve. Presvjetli biskup odredio je: Za tri dana jutrom i večerom zvonit će po svim župskim i samostanskim crkvama mrtvačka zvona. Obrđzat će se. Što moguće prije, svečane zadušnice za ispokoj plemenite duše Velikog Pokojnika. Na ove će se pozvati sve mjestne oblasti. Također vanjskim znakovima nastojat će se dati izraz žalosnih čustava. Svaki dan na sv. misi molit će se kolekta „pro eligendo Summo Pontifice“, dok ne bude izabran novi Papa.

Dušobrižnici upotrebiti će ovu prigodu, da pobude puk na ljubav i odanost sv. Stolici, da se vjernici sjete u molitvama blagopokojnog Pape Pia X. te od Boga sračano prose neka svojoj katoličkoj Crkvi providi mudrog i svetog novog Nadpastira.

✕ Poštanski saobraćaj Šibenika. Naš poštanski ured počeo opet da normalno funkcionira, čime je publika osobito zadovoljna. Nego, poštanski saobraćaj sa svijetom izvan Dalmacije jako zapinje. A više dana ne dolaze novine iz sredine naše države, a to je velikom broju naše čitalačke publike sasvim neugodno. Mislimo, da bi se tome dalo lako doskočiti na više načina. Pošto u Split dolaze ipak novine iz Zagreba, Trsta, Beča i t. d., a mi smo pak željeznicom spojeni sa Splitom, sve bi za sada mogli primiti preko Splita. Stalno je glede prenosa pošte za Šibenik ovo zadnjih dana nastala neka pomtinja, koju će bezdvojbno susretljivost i spremnost pozvanih vlasti moći da ukloni.

:: DVA KONJA :: PRODAJU SE.

Konji dobri i sigurni. Spособni za svaki rad. Prodaja do konca ovog mjeseca. Obratit se na adresu: Frano Marun — Skradin.

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MARKIOLA KURSARA u Prvič-Sepurini.

Novi bačvarski majstor u Vodicama

FRANE RADETIĆ iz Kastva u Istri.

Dajem na znanje poštovanom občinstvu Vodica i svoj okolici Šibenika, Skradina, Zlarina, Prvič-Luke, Šepurine, Zatonja, Tribunja, Tijesna, Jezera, Murtera, Betine, Zlosela itd., da sam svoju radnju bačvarsku prinio iz Kastva u Istri u Vodice. Imam četiri radnika, radnju sa svim modernim sudovima, to jest bačava, gotovih čabrova, maštela, karatela, vinopričakča, vidara i svake vrsti sudova na barile, po zahtjevu svake veličine. Isto držim skladište obruča, duga, jelovih, smirkovih od svake veličine itd.

Cijene umjerene tako da se ne boji nikakve utakmice.

„CROATIA“ koji ima razne cijenike uz povoljne uvjete; razjašnjenja i upute rado daje Zastupstvo

KOPANI & MILKOVIĆ
ZADAR :: DALMACIJA ::
Zavod također preuzima osiguranja proti požaru.

NAJMODERNIJE POSJETNICE
IZRAĐUJE
HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU
U. Z. S. O. J.

PRŠUTA
PRVE VRSTI
PRODAJE PO K 2.60 KG.
NIKO JURKOVIĆ
SKRADIN.

MLIJEKO: kravlje i ovčije, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 40 para litar, Uzorna Mlijekarna J. Drezga

VELIKA ZLATARIJA
GJ. PLANČIĆ
Vis - Starigrad - Velaluka
ŠIBENIK.

P. T.
Častimo se staviti do znanja svakoj cijenjenoj osobi, da smo već od davna osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:
PRVA SPLITSKA KLESARSKA ZADRUGA
registrirana na ograničenom jamčenju U SPLITU.
Zadruga obavlja svakovrstne klesarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.
Osobitom preciznošću izrađuje žrtvenike, balaste, krstionice, nadgrobne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je oskrbljeno sa mramornim materijalom, također mramornim pločama za pokucstvo. Budući je ista proviđena izvrstnim radnim silama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno izvršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.
Na zahtjev šalje nacрте, uzorke materijala, kao što i sve upute i razjašnjenja.
Preporuča se uglednom občinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju počaste svojim cijenjenim naručbama.
UPRAVA.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA
ŠIBENIK
UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU.

IZRAĐUJE POIMENE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

Svatko mora da pogodi!
400.000 i 200.000 franaha
turskih srećaka.
6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza.
475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnjim glavni zgoditci skupine 5 odnosno 3 izvrstnih srećaka.
13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza.
Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cijeni, naručnicima namijenjene su nagrade i premije!
Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stranu“
g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

Raznovrstne, umjetnički izrađene koraljne uresne nakite izrađuje
RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.
Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.

U MILETIĆA
prve vrsti janjetine sa ražnja
svake ure vruće. Ali tek kako se kuhinja smije i momci što vrte! Momci vam to rumeni, jer piju obilato mojeg
opola
prve vrsti, a na večer, kad idu leći, još po čašicu proška, i to sve dajem, jer momci su čisti i po tri puta na dan kuhinju peru, da se gospodar sve smije, što oni to rade.
Štovano občinstvo! Prosto je svakomu, da se sam o tome osvjedoči. Vrata su svakomu otvorena. Mlade
prasetine
nisam ni spomenuo. U nedjelju u podne vruća i sjaji ko rožica.
Bire
prve vrsti, uvijek friške, jer svako dvije ure stavljam mraz, pošto prodajem dva hektolitra dnevno; serpentine u aparatu peru se svako pet dana za uzdržanje zdravlja.
Hladna jela
svježa, svake vrsti i u svako doba.
Štovanjem
Petar Miletić.